2019-05-21 Digime-Paikkaryhmän kokous

Läsnä: Mikko Lappalainen, Mirja Anttila, Miia Herrala, Marja-Liisa Seppälä, Kenneth Ahlfors, Sampsa Heinonen, Susanna Ånäs, Matias Frosterus

Kokouksen pääaiheena historiallisen paikan mallintaminen (suoraa jatkoa edelliseen kokoukseen)

- KK:n alustava näkemys (ks. edellisen kokouksen kommentit)
  - Perimmäinen kysymys: Mikä määrittää paikan? Nimi? Sijainti? Tyyppi? Jokin ydhstelmä? Milloin muodostuu uusi paikka? Miten hienovaraisesti ominaisuuksia erotellaan - kuinka pieni muutos lasketaan?
  - Paikalla on abstrakti taso, joka määrittää paikan identiteetin - tämä muodostuu yhteisellä sopimuksella.
    - Helsinki on yksi paikka, jolla on useita sijainteja
    - Pietari on yksi paikka, jolla on useita nimiä ja sijainteja eri aikoina
    - Paikan identiteetti on jotenkin sidoksissa paikan tyyppiin
      - Tarvitaan tyypitys, joka määrittää millaiset muutokset synnyttävät uuden paikan
  - Nimi, tyyppi ja sijaintitieto ja kaikkiin näihin voidaan sitoa aikatieto
- Pitäisikö kuvailu jostain paikasta olla mahdollista sitoa tiettyyn nimimuotoon?
  - ratkeaako sillä, että kuvailtava asia on sidottu tiettyyn aikaan, jonka avulla nimimuoto voidaan päätellä?
    - tällöin aika olisi melko välttämätön kuvailuasia
- Ihmisten mielissä kuntamuutosten vaikutus paikan identiteettiin ei ole yhtä suuri kuin esim. kaupungit
  - tavoitteena kuitenkin mahdollistaa aineistojen haku
  - kylillä ja kaupungeilla pysyvämpi identiteetti kuin kunnilla ja muilla hallinnollisilla alueilla?
- Wikidatassa ominaisuuksiin on helppo lisätä aikamääreitä
- Wikidata laajentanut Wiktionaryyn ja lekseemeihin
  - lekseemillä voi olla ominaisuuksia ja se voi liittyä asioihin jne jne
- Tarkkuustaso pitäisi olla valittavissa, eli vaikka kuvailu tehtäisiin erittäin tarkasti, niin haku pitäisi kuitenkin osata laajentaa myös epämääräisempiin
- Museopuolella kuvailuohje on ollut, että kuvaillaan sillä paikannimellä, joka paikalla on ollut kuvailtavan kohteen ajanhetkellä (esim. valmistuspaikan nimi esineen valmistumisen hetkellä), mutta aika usein on lisätty myös paikan nykyinen nimi mukaan. Nimien välillä ei kuitenkaan ole formaalia suhdetta
- Tärkeää olisi, että YSO-paikat on kohtuullisella vaivalla ylläpidettävä ja rakenteen on oltava sellainen, että siitä saa tolkun seuraavakin ylläpitäjä
  - lisäksi käytön pitäisi olla konsistenttia
- Jos meillä on abstrakti ajaton paikka, niin halutaanko, että siihen liittyy
  - ajallisia paikkoja, joilla on tyyppi, sijainti, nimi; vai (SAPOmainen toteutus)
    - pitääkö tällöin aina ajattomaan paikkaan liittyä vähintään yksi ajallinen versio?
    - vaatii paljon paikkaontologian ylläpidolta
  - ajallisia tyypitietoja, ajallisia sijaintitietoja, ajallisia nimiä? (Wikidatamainen toteutus)
    - vaatii paljon kuvailu- ja hakujärjestelmiltä
  - kolmas mahdollisuus on nykyinen YSO-paikat -malli (YSO-paikatmainen toteutus)
  - Joka tapauksessa abstraktiin ajattomaan paikkaan voidaan nostaa tietoja sen "alientiteeteistä"
- Summa summarum: Kolme kysymystä:
  1. Otetaanko abstrakti (tavallaan ajaton) paikka vai käsitelläänkö vain konkreettisia ajallisia paikkoja?
  2. Jos otetaan ajaton abstraktio, mennäänkö SAPO- vai Wikidata-henkisellä mallilla?
  3. Mitkä ovat ne muutokset, jotka aiheuttavat uuden paikan kuvailun: tyypin muutos, sijainnin muutos, nimenmuutos? Nämä ovat siis muutoksia, joita seurataan ajallisesti
- Kotitehtävänä:
  - Valittava mieleinen vaihtoehto ja kuvannettava se palluroin: esimerkkeinä Oulunkylä, Pietari, Helsinki
- Seuraavaan kokoukseen myös luonnonpaikat ja epämääräiset ulkomaiset paikat agendalle